

Pridplata

na čitlu god 1 fr.
na pol. god. 50 n.
Za Stranu zemlju
1 fr. 25 nov.
Izlazi svake dru-
ge Nedilje u
Četvrtak.

BUNJEVAČKA I ŠOKAČKA VILA.

Poučni, gospodarski i politični list.

Oglaš se prima-
ju po navadnoj
cieni. Pisma neka
se šalju platjene
poštarine.
Nepodpisani se
dopisi neupotreb-
ljavaju. Dopisi se
nevrataju.

God. III. U Kalači

U Četvrtak 2. Sičnja 1873.

Broj 1.

ČESTITA VAM NOVA GODINA!

„Častni križu Božanskoga Sina!
Vječni stieže blaženih vrlina!
S neba sašlu mučeniku tvomu:
Isukrstu živom Bogu svomu
Šapćem nice vruće molitvice:
Slobode si željan i pravice
Pomiluj mi kroz ov novi god
Bunjevački i Šokački rod!“

Elizejnom čibraške doline
Tako molí mladi čobanine;
O štap se je naslonio bio
Pa je Bogu tijo besjedio:
„Mili Bože, i mila Mario!
Krasan rodu danak osvanio.
U križu mu, nadi unatoč,
Željna s dankom budi sreća doč!“

SToljeća je vječnost obhrvala,
U nje slavski život zatrpala;
Ah, šta gledaš sve je pustoš tavana,
Sieri vući tud se gujizdo davna,
Nočobdije sovurine sure
Tud kukajuć unakrstce jure,
Pa sjedaju na stoljetni čvrst
Mahovinom obrašteni krst!

Iza krsta nizka crkvice je,
Sirotnost joj stoljetnost odaje
S prokopljiva prutja i dasakah
Snieg i kiša kad nadmu s oblakah; —
Dalje erkvi s brezovjem ljesovje, —
U njoj rajskih duhah bogostovje;
Pred njom zvoncem do oblakah grub
Tisučljetni uzuosi se dub.

Tu čobanče kleklo i molilo,
Tuj ga mlado srce zabolilo!
Po dolini praotacah svoji'
Suze roneć tud grobove broji; —
Dolom ide groblju do uzglavka
Na kamenu čita rieću: „Slavka!“
Narav dahne: „pokoj vječni njoj — —;“
Čoban plaćuć miđe obraz svoj.

„**A**h, nesmiljni vieci od vremena
Kud mi djeste roda nebrojena?
Prokletstvo vam na ramena palo;
Sve što živi s života usalo!
A ti pustoš mrtva svudier bila
Kud je sčeznut broj mi roda mila;
Jer kad nema meni svomu svog
Nepomogo ni drugomu Bog!“

Vrla kletva do neba se čula
Vienac gorah okol zaglunula;
Dusi crkve štrepe od užasa,
Zvonce zvoni s vjetrovnih talasa'

K pozdravu Ti majke — Bože sveti! —
Zlatokosa vila s gorah sleti, —
Sjever s jugom u prozorno dob
Grleć majčin, ljube „Slavkin,“ grob.

„**A**jme sine, mladi čobanine!
Ta tako ti majčine miline!
Neprokljuji ovo mjesto sveto
Za nas rajskom slasti zaodjeto;
Jer njim slavski dusi upokojni
Kroz vjekove šecu se nebrojni; —
Nezadugo uminut će san
A vitežki uzkrnut Slavjan.

Milost Božja već ga obasjala
I ljubavju rajskom ovjenčala;
Najbrojniji, najjači pod suncem
Božjim šće Siona vrhuncem,
A spod njega kroz jezero muka'
Vodila ga koj čas Božja ruka,
I on će nam, nepredobiv štit,
Složan, silan, zemljom ovječit.

Neplaći nam, čedo naše milo!
Neplać suzah, od Boga ti bilo!
Nebrojenih majkah od Slavena'
Suzami su morja prepunjena; —
Nadvršit će površje od talah
Podaviti pakosti od zalah;
Pak će Slavjan, čobanine moj!
U slobodi biti gospodar svoj!

O, pogledaj nebo gor nad nami
Kako žari u ljubavnih plami,
A jutarnja slavskom kako rodu
Blista zvezda o novome godu;
Kapelica, gore, ovo dole,
S grobi, zvoncem jur kroz vieke mole:
I, gle! roda nepregledni broj
Rajem, zemljom, čobanine moj!

Veleleppjem umnih od darovah
Prvom slavom zemaljskih sinovah
Sa kriepostne silan hrabrenosti
Hram si složil Slavjan od vječnosti;
Sva plemena majke od „Slave“ mu
Čilju sloge kreću najboljemu,
Samo Šokac i Bunjevac još
K prosvjetnoj je slozi putnik loš.

Aj, zovi ga, učí ga, i sliši,
Vodi, vukaj, i knjige mu piši,
Da za vrieme časovito gledne
Otacah si ove grobe ledne,
I prione k rieči svoje blagu,
I zagrlí narodnost si dragu;
Jer mu prieti zvonca smrtni glas! — —
Čobanine, diko! sliši nas! — —“

Gore jeknu svijeh od krajeva,
S vilinskoga glasa dol zamnieva; —
Zvonca, duba, i erkvica nema, — —
A čobanče častni krst običma,
I moli se pravdi od nebesah
Da potrese sreći od udesah,
Te nuz Šokca da Bunjevac slied
S vilom krene k prosvjeti napried!

Od tri ljeta što si „Vilu“ zlatu
Po Baranji, Bačkoj i Banatu,
Šomodj- Tolni, i krajevih ini,
Ej šokačko-bunjevački sini!
Pozdravljamo i vidimo ići
„Slave“ majke snenu djecu dići; —
Tko da spava u taj svečan tren,
Kad se sreći kreće in Slaven?!

Dobro došo novoljetni dane!
Dobro došo i u naše strane!
Dobro došo, srećicom nam cvao!
Dobro došo, rod te milovao! —
Na priprostih dvorih svog ti zlata
Otvorio do prosvjete vrata! —
I plativ ti time davni dug,
U slavenskog stao „kola“ krug!

Iza dugih od vjekovah dana'
Jarko sunce postoj snad Slavjana :
U slobodi narodnost grijući,
Za jezik si majčin umirući,
Da zakupi tvojim trudom „Vilo“
Od vjekovah što je njegvo bilo ;
Jer će voda kud je tekla teć :
Napried rode! kraj snu tvom je već!“

Nice lice čobanine skriva ;
Milost Božja s križa mu odsiva ;
Lakokrila prilećuje vila
I čobanče mlado zagrlila :
Molitve mu ustnama sboreće
Razaniela u strane daleće ; —
A čobanče od križa će poč,
Pa uzdahnut Bogu još jednož :

„Ajmi križu Božanskoga Sina!
Vječni stieže blaženih vrlina'!
S neba sašlu mučeniku tvomu :
Isukrstu živom Bogu svomu
Šapćem nice vruće molitvice :
Slobode si željan i pravice
Pomiluj mi kroz ov novi god
Bunjevački i Šokački rod!“ —

Blaž.

Poziv na predplatu.

„BUNJEVAČKA I ŠOKAČKA VILA“

idje u svoj rod i 1873 godine, da raznosi političke viesti, razvija po slavianske obitelji koristnu i zabavnu pouku. Izlaziti će na pohod svojeg roda svake druge nediljo četvrtkom, a da joj se putni trošak nabavi; neželji više priko cile godine već samo da joj se plati jedna forinta u Austro-Ugarskoj, dakle i po rodu koji i u Cislajtanii stanuje. Oni pak koji je poželili budu u strane zemlje, na ovu jednu forintu imadu nadometnit 25 n. pak će ostat mirna bačka. Samo molimo neka se rodovi požure: da ovu forintu pošterskom naputnicom, što prije pošalju. To bolje po nji ako se dvojica na jednu naputnicu upišu. A poklem mnogi od roda i neznađu da bi ih Vila iz Kalače rada pohodila, to molimo naše prijatelje: da budu dobri, i takvima naše Vile pozdrav izručē.

Uredništvo.

1 8 7 2.

Kad se putnik popinje na goru, koju hoće da prevali i dodje u namjeren kraj svomu putovanju, jedva se uzpne nekoliko hvatih od površja zemlje, eto obazire se na prevaljen put, da vidi kako visoko stoji od površja zemaljskoga i da proračuna, koliko mu puta još predstoji da dospije gori na tjeme.

I mi, zapovčevši trudni rād g. 1870., da probudimo uspavane Bunjevce i Šokce, da se dignu na noge i da ih uputimo na stazu, kojom će prigrliti poučnu knjigu i pojuriti za inimi prosviećenimi narodi, da na vrijeme još stignu k hramu, u kom se širi prosvjeta za sve, a napose za slavenska plemena, — i mi trebali bi da se obazremo za ledja i pogledjemo: koliko smo puta prevalili? i koliko nam još preostaje da stignemo na vrhunac, na kom stoji prosvjete hram?

Al koja fajda našem obazrienju? Mi hvalimo Bogu milostivomu, da dosad poživismo, — znak da nam duševna

smrt nenahudi više. Mi smo zadovoljni tim, da se oko nas kupi jato — djedjernih bunjevačko-šokačkih sokolovah i nadamo se pomoćju Boga slavenskoga da Bunjevac i Šokac na stazi nauke i prosvjete nikad više usnuti neće.

S „bunj. šok. novinami“ prestasmo za vrijeme poput buktee političke luči svietliti rodu svomu, znajući da u prvi čas najtvrdjega sna i najjasnija luć spavavšemu slabo pomaže. Nje stavismo u zabit do boljih vremena dok neustane vitez dvostruka mača, — a dotle obuhvatismo pouku i zabavu objeručke, da se bližimo s rodom svojim cilju, spasavajućemu sve narode: sve za vjeru, narodnost i rieč svoju!

Što kroz tri nepune godine radismo i uradismo na polju politike, pouke i zabave, znadu štioći naši najbolji, a nas rodoljubivo srce nekori, domoljubna savjest nepeče, — da bi bili ikad premahnuli rod svoj, zaboravili svrhu svoju.

Kano što pomorcem zviezda danica sjajila je tako sveudilj nam u rodstvu roda našega zviezda jugoslavenska na nebu svoda ugarskoga — a u njoj i vidismo i vidimo svoju slogu, narodnost i jezik obezbiedjen, slobodan i samostalan. Ovo je težište i odsadašnjih naših namjerah, naše brige, rada i cilja našega.

Kroz sve životno doba našega lista obazirasmo se po svem al osobito po slavenskom svietu, u koga se kolo ponosno ubrajamo, — te će i odsele biti on ponaj glavni cilj našega djelovanja u onu svrhu, da Bunjevac i Šokac napregne sve duševne tamo sile svoje: da i on i sin mu, sinov unuk i praunuk bunjevačko-šokačkoj svojoj svetinji: slobode naimē, narodnosti i jeziku za sve vieke ostane vieran!

U to ime, pomoćju Božjom, nastavljamo trudni svoj posao!

Blaž.

NOVO LJETO MLADI BOŽIĆ.

Na svaki način je dosta glavnan dogodjaj u životu svakog čovjeka, kad je jednu godinu opet završio i drugu srićno započeo. I poklem je godina jedna mah se ona i čini mnogima kratka kada je prošla na to dosta duga da se mogu sbiti neizbrojeni slučajevi vrhu glave pojedini, košto i obitelji. Slog toga nije čudo štoje u svietu ostario običaj: da prijatelji na sastanku o novom ljetu čestitke izmjenjivaju. A premda nema na svietu plemenitog prijateljstva od onog koji se po nauki razvija, i uzgojava. Zato i mi, koji u duševnom dilačaju stojimo prama našim štioćem veselim srećem

stupamo u susret ljubljenom rodu, da mu čestitamo o novom Ljetu.

Al' buduć u nami bunjevačka krv vrije, nećemo da idemo bez jabuke, već ovu u našem Listu rodu u prijateljske ruke pružamo, moleć: da ga onom toplom ljubavlju primi, kakvom ga mi stvaramo, i rodu na radost zabavu i pouku na bjeli svijet radjamo. Uz ovu jabuku koju vadimo iz nidara naših idjemo da izjavimo najgorljivije želje iz rodoljubivi grudih erpljene.

Mi izkreno želimo da u Slavianu oživi duh, koji misli, i osića, pak zna ili se barem žuri raznat kuda i odkuda ide, pa kad poštiva tuđe onda miluje svoje rodjeno. Nevjerujem da bi tko poštivo čovjeka, tkog sa zdravim očima vode kano sljepca, i koji zato uzvisiva tuđe pleme, da svoje pogazi.

Mi želimo da se pojavi u nami ponos Slavianski, koji neće da zavidi slavu niemcu ili magjaru, al se pod ovu ne skriva, kanda bi se stidio svojeg imena i plemena, ko dječie iz nevinčana kreveta rodjeno, već ponosom nasukiva vinac pokolenja svojih slavianskih djedovah i pradjedovah. Mi želimo da se naši roditelji počmu više faliti sa svojim sinovima koje su za crkvu i škulu, za sudsku i ravnateljsku stolicu odgojili, no što se moraju stiditi od onih svojih sinovah, koji kradnjom, palenjem i otimanjem kaljaju poštena imena svojih djedovah. Mi želimo da kad tko pogleda na sitvo zemljo posjednikah pohvali njihovu radinost i marljivost, košto jo hvali, u slavianu slugi i nadničaru, kada ih obradljiva naseljenom Švabu. Mi želimo da u svakom slavianskom selu bude više škulah nego mijanah jel smo uvjereni: da će iz škulah izrast sinovi i sinovci da natrag prikupju one zemlje, koje su od otacah i djedovah švabi priko mijanski pragovah u posjed po uzimali.

Mi želimo da se naši Otei neponose s našima djevojkama samo onda: kad ih matere u kolo opravljaju i zaviju u svilu suhim zlatom na vezenu, već i na njivam kad za uznojmim žetioćima žurno rukovetaju; jerbo će im pomoć natrag steći one salaše koje su djedovi kroz razsipljivu gizdoću tetah i selah po lanac izprodavali.

Mi želimo da se naši otei prodiče u svojih, sinovih al ne po onakih, koji su kicoši i delie u mijani gdje se pomuti mozag vinom i rakom, da pamet nevidi onu sramotu kojom se mladjana doba zakaljala. Već kad pokaže otae prijatelju svoje guvno neka rekne: tosu sve moji sinovi svojim neumornim radom proizveli i uezli. A kad pokaže svoju marvu, svoje konje i ovce da veselim sream biliži: ovoje odgoj pazljivosti, i marljivosti moje poslušno dice.

Mi želimo da se roditelji ponose sa svojom diecom kako liepo znadu pisat, umjetno računat, i plemenito štiti, i da im sree neprostriljiva oštra bol, kada ih čuju da goropadnim jezikom pogrđivaju Boga, Isusa Mariu i sve Svete. Oh kad ovaki sinovi pogrubljavaju lik svojih roditeljah, onda im onaki, razblažavaju sree, okriepljavaju umoreno tielo, i oživljavaju klonuti duh.

Mi želimo da si svaki Slavian kruhom zahrani i ruhom zaodije. Bože mili nedajnam viditi prosijaka Slavena, jel ga želimo viditi zdrava, dušom i tielom, obljubljena po Bogu i čovjeku.

A tko prosi on nam očituje, ili da ga Bog nije milovao, jerbo mu je zapoviedi gazio, ili da nije našao ljubavi kod svojih djece, kod srodjeni, kod prijateljah. Okrunjeni prorok u starom zakonu sviedoči: da Bogu vjeran neće prosićit. Zato si u doba stari naši mogo više predjelah slavianski proputovat da nisi vidio prosiaka slaviana. Vjera radinost, marljivost štedljivost i strpljivost jesu čuvari svake obiteli da se odbie nevolja i puko siromaštvo. Bratjo Slaveni! uzbudite se iza sna u koji vas je uljulala neznanost, da vas onemoćene prida u nemile ruke siromaštva u kom zakrljavi tielo oslabi duh, zatupi se um, i sree ogunglja. Pogledajte okolo sebe i vidite: da ste propali imovinom, da se silu gubite brojom, i počmite u sebi razabirat uzroke, koji su ove žalostne pojave u vami porodili.

Razmiešljajte kakvim su se sriedstrvima posluživali

drugi narodi koji su vas nadkrilili, pak vas sve jednog po jednog iztiskivaju iz kuća vaši djedovah, i sa zemaljah vaših praotacah, Bratjo Slaveni! ako razmiešljali budete načo te ih pobožne u crkvi pozorne na kršćjanski nauci, vrveće im malane u škuli, neumorne radinje na ornici, štedljive u jieu i odjelu, iztrajane i izstpljive u preduzećima.

A da i vi ovakima postanete gorljivo želimo: da stari molitvom bdiju u Crkvi, da se mladjima dar milosti božje neukrati. Da Otei i Matere u božjoj bojznosti odgojavaju svoju djecu, da ovima u Crkvi neizginjiva Evangjeoska a u škuli svetovna nauka. A da ovo srićni budete dostignuti želimo vam revne svećenike, koji dan i noć mislo: kakoće vam dušu i tielo shraniti, marljive učitelje, i učiteljice, koji poput mudri i razboriti otacah i materah obavljaju svoju svetu dužnost, da im blažena ostane u obćiu uspomea.

Što da njima lakše podje za rukom, i željenu urodi prosvietu u našem rodu, to ih molimo: da odraslima pružaju Pučkog Prijatelja, Glas Naroda i druge pučke Listove, i da otvaraju kod roda vrata i našoj Vili, neka se u Slavianstvu što prije pokreće staze spasonojnoj obraženosti.

D O P I S I.

Rekaš, 22-og Pros. Po višljog naredbi došo sam na ovo mjesti: staro gnjezdo našeg šokačkoga puka! Pa kal sam te odkinuo od Subatice, misliosam ko odtirana ptica: više nigdi tvojeg milog puka! — al me je izkustvo naučilo: da nas ima valda po svom svetu! Ovoje općina od 3600 kućni brojova; nimaca toliko se nalazi, koliko i šokaca; al stari stanovnici, kojisu dali život Rekašu jesu i bilisu naši šokci, i selo imenuje se od potočića reka imenom — od kojeg se i Rekaš naziva.

U crkvenom pogledu obadva puka jednaka prava uživaja: — jednaje nedilja (svečan dan) i sedmica šokačka, a zaujom nemačka: — učitelje, pa tako i crkvene pivače imadu naobaško.

Ovde nam je puk sokački, koji običaje ima košto i naš Subatički, samo ovi su narodni znak i narodnost bolje zadržali, nego naši izrogjeni subačani, jer oni u haljini još i sad se drže njegov kroja — oh pa kakoje to lepo — bilo od vune oni predu na je debelo ko kabanićino platno, — pa kad gledam ji, onda sam i 70 godina stariji, jel imosam majku (staru) kojami od haljina naši stari pripovidala, pak — sad kondabi vidjo moje didove, didove u černo zamotani unučadi pomagjareni, konda bi kajali svoju starinu; — al od ovog više nemožem! —

Naš je puk mirni, ćudoredni, ovde nezna se štaje „divan“ — no fala Bogu — al baš nećunjim ni kazat, divojke šokačke se udaju pa ni neznadu momka, i na vinčanje nejdju zajedno, već momak od njegovae, a djevojka od njezine kuće; — pa tako i svinčjanja svako sebi. Zna po svaki čitat, a u crkvi svi milo pivaju — naški, da neznam izkazat čako lepo. Šokci su čisti, lipa tila i obraza, rabaćie, svaki ima pomalo vinograda i zemlje, al nema megju njima bogataša; Šokci nećedu da uče nimački, a nimci šokački pa tako na diku dako — romana u našoj obćinskoj kući je zvanićni jezik vlaški! — jer bo ovaj govore i nimci.

Imamo 2 šokačke u 4 razreda škole, u kojima se sve šokačkim našim milim jezikom uči; imadu i švabi dvi škole; ima 4 šokačka i 4 švabska člana škulnog povirenstva, presednikje gospodin plovau; — koji je priatelj šokacah, mjeseca Listopada šokci su i mene za člana škulskog odbora jednoglasno izabrali. Bog bi dao, da se naši Subatćani ovako staraju o svojoj narodnosti. — Virujte nemaju sloge megju se, — i stidese bunjevci biti: Znak da nisu išli daleko iz maminog zapečka: ta kad Švaba kaže svakom: štaje on: — pa samo da mi tajimo naše ime, — i da ga sramotimo? — Nikada.

Molim ponizno dami „Vilu“ šaljete i 1873. godine. Ovde naš puk voli čitat, zato sam njim do 60 komada kalendaru na bunjevačkom jeziku pisana naredio, — i uzdam

se, da će jih nekoliko i na vilu predplatit, — zato molim da se prtrpate, jel kišovito vrime i blato mi neda, da se s' ljudima sastanem. — Šokački Gjakova imamo 113+89 = 202, a koji idu u nediljnu škulu 45+53 = 98; prijašnji od 7—12 godina, a ovi od 12—15 godišnjeg doba.

Rodoljub.

VEZIROVA HUNKA.

(Historička pripoviedka.)

Idući državnom cestom iz Daljoka u Mohač, u pol puta od prilike prispije putnik jednomu desno ležećemu brezuljku, i sjedne u zahladju ljetna dana na počivalicu klupčicu, stojeću na dva stupića medju cedrovjem, okružujućim vrletni taj humac.

Sumoran i znojjan, putujući i ja jutrom Florijanova dana godine 1865. iz sukromna pribivališta svoga, scignem još za zorina lica u zasienje lepršuća se lišća u ugodan milokrug toga niemoga stalbja; spustim se na klupu da odmorim trudne žile i, na zvučan glas daljočkoga zvona da se pomolim Bogu i pozdravim blaženu Gospu.

Vitku palicu popružim nuza se; šešir za djenem o koleno, bielim rubcem otarem si čelo, prekrstim se častnim krstom, sklopim ruke prama nebu, bacim oči na danicu sjajnu i, zamolim Boga velikoga.

Ah! vruća ona molitva za slavenski rod moj, uzpevša se nad blistavice zvijezde do sunčana prijestola Božjega i danas se roji po mojih mislih, i danas kano munja žarka presieca srećem malena sina velike Jugoslavije.

U okolo mene sve bijaše tiho i nujno; samo po djevoja nebeska tičica sjedeća na graničici cedrova dretva iza usutjela zvona pjevukala je tananim glaskom rajске pjesmice nad tjemenom mojim.

U rojeve bezbrojnih mislih zavijena utopila se duša moja, a po sladkoj molitvici angjelskoga pozdrava pale su mi dvie slavenske suze niz vruće lice na rodoljubivo krilo.

Bio je to trenutak domorodne ljubavi mio i nezaboravan celoga života mog.

Bože! Bože! pomislim ja — koli su nedohitni savjeti i nedostižni puti Tvoji! Koli su velika i nebrojna djela svetih rukuh Tvojih! To je dakle preda mnom to mohačko polje, to narodno groblje, u koga ladnoj utrobi iztrule počivaju kosti silnih pradjedovah mojih. To je cjelina zelena čilina, na kom koliko travkih toliko leži kapih proljevene drage krvi njihove. To je prostor, na kom je nekoć polumjesecom dindušmanstva oboren častni Krst sa prijestola svoga. Tu li je poružen kršćanski Bog, oduzeta stambulska sramota, pohuljena i potamnjena zemlje kruna, a praocem mojim narinito silništva robje! Oj poljano liepa što te takvi udes pociepa? i vi djedovi — što sagriešiste nebu gori da vas pomori ruka paka divljih Turakah?!

Ne, — otei naši! kršćansko rodoljubivo srce neprelazi preko kostih vaših, da vam nevrati ljubavi ljubavju i neizmoli za vaše duše Gospodnju molitvu. Vaše su kosti blagoslovljene, vaše molitve uslišane; jer evo nakon 340 godinalh rujna zora puca za Slavjane!

A ti častno mjesto, a ti vrlo brieže, a ti nasuti humče, na kom sad počiva zahvalni potomak djedovah svojih — ponovi tužnu uspomenu i sudbinu svoju, te kaži milomu rodu šokačkomu okle si i rad šta si ti ovde niemi svjedoče nesretnoga Usjekovačkoga dana g. 1526-te!

Ovde leži Vezirova Hunka! i podzemni grobovi, i nadzemno povjetaree, i danica bliskavica, i ševa pjevačica-izuste mi ove rieči.

Izmolivši otčenaš za padše junake, čujem štroprot dolazećih kolah, pokrijem škriljakom glavu, latim paličicu i nastavim put biela Mohača, obećavši prvom sgodom razgovorit se ob ovoj Hunki s milim rodom. Blaž.

(Slidi.)

NOVINSKI GLASI.

— Na Austro-Ugarsku se tuže Bošnjaci: da po svojih ovlaštjenici podpaljiva turke proti kršćjanah, i vreba prigodu kako bi Bosniu svojom vlastju prigrllila. A Knez Grammont bivši ministar Napoleonov tvrdi: da je Austro-Ugarska u ono vrieme obećala: da će franceskog oruža pobjedu po mogućnosti pomagati.

— Grei u prociepu. Francusi i Taliani neće da odstupe od ugovora: s kojim su na Lorionskoj planini zlatne i srebrne rude u zakup dobili. A Grei videć da su ovi naišli na bogate žile, radi bi bili na svoju ruku raditi. Samo što volja nije dostačna da se unište zakonito uredjeni ugovori. Ako bi se Francusi i Taliani vikom i bukom dali poplašiti dobro bi bilo po Grke: al šta će onda radit, ako ovi budu s topovi odgovarali.

— Pruska sve oštriim oružem napada katoličko-poljsku crkvu, skoro je u Pozenu nabožno društvo dobrotvorno Gospojah Svetog Srca ukinula, i kraljevskim sudiam strogo zabranila u ovaka društva se uvrstjivat, premda su ova društva po državu pogibeljiva, i to zato jerbo su u njima mnogi Svećenici. Kako se sila samovoljna ruga neoružanoj nevinosti. Al ovaki državnici zaboravljaju: da Carstvo koje se začima ovakom nepravdom, nemože biti stalno. Ujedno vodi pruska rat i proti narodnosti poljske. U Posanske regimente kani uvrtjivat niemce, a poljake u niemačke regimente.

— Bugarske novine, Svoboda, pišu: Činovnici turski često se promienjivaju baško u Carigradu ministari. Oni dug prave kod naroda koji neplatjaju. Oštećeni ne nalazu kod zaostala upraviteljstva, ni kakva zadovoljenja. Ipak niemci hvale i brane turčina a kršćjane objeležuju kao nemirnjake. Mogo bi se i vuk tužiti na jagnje, što ga mirno nedočeka da ga kasapi.

— Zastavi pišu iz Bosne: da su se tamo pomamili turci, i bez svakog obzira, i uzroka kršćjane robe, biju, ubijaju i to baš upraviteljskim načinom po svojih pandurih i vojnicih. A naši konsuli imaju oči al nevide što pati sirota raja.

— U Rimu je bivalo: da je ravnatelj sve republike kad je svoju Diktaturu svršio, opet se za oračice latio i svoju zemlju orao. A u Americi se sada sgodilo: da je g. Schuyler Kolfax podpresident ostavio svoje veliko dostojanstvo i postao urednikom Lisia, New-York Tribune.

TRGOVINA I OBRTNOST.

Cijenjenik. Pešta 24. Pros. Volovi par 130—217 fr. muzare par 180—390 fr. ovce par 9—14 fr. maža mesa goved. 30 fr. — Svinji živi maža 28—29 fr. — Mast 35—36 fr. mž. — Slanina 34—35 fr. mž.

CINA RANE. Pešta 27. Pros. Žito banats. 81 fn. 6 fr. 50—55 n. 87 fn. 7 fr. 30—35 n. tisans. 81 fn. 6 fr. 55—60 n. 87 fn. 7 fr. 35—40 n. Pest-Bud. 81 fn. 6 fr. 50—55 n. 87 fn. 7 fr. 30—35 n. Stalno-biogr. 81 fn. 6 fr. 55—60 n. 87 fn. 7 fr. 35—40 n. — Rvž 75—80 fn. 3 fr. 35 n. — 4 fr. — Ječam 66—68 fn. 2 fr. 35—50 n. — Zob 45—48 fn. 1 fr. 60—70 n. — Kukuruz. banat. 82 fn. 3 fr. 50—60 n. — Proja 82 fn. 2 fr. 80 n. — 3 fr. 10 n. car. mž.

Zlato i Srebro dukat cars. 5 fr. 13—14 n. Aust.-Ugars. 8 fr. 75—76 n. Srebro na 100 fr. 9 fr. 50 n.

Visina vode dunavske.

Pešta 27-og Prosinca: 6' 8" nad 0. opada.

Požun 27-og Prosinca: 4' 6" nad 0. „

Vrieme, mrzlo, svietlo, suho.

Poruke uredništva.

Požega: Dok je bunjevca bit će pjesme. G. T. P. liepoće mo Vas dočekat. — Erd: G. P. Odaslano su knjige.